

kreditten kvantitativt og kvalitativt, et spørgsmål, der følges op af Sveriges Riksbanks tidligere chef Ivar Rooth, der faldt i kampen mod de billige penge. For en dansk bankmand er det aktstykke, som direktør Ahrén fra Skandinaviska Banken leverer om de svenske bankers udlånspolitik vel nok det interessanteste. Man får her en mængde konkrete oplysninger statistisk underbygget.

Selv om det nok er de færreste, der føler trang til at læse bogen fra ende til anden, bør der levnes plads til den på boghylden.

Kr. Møller.

Ejler Alkjær: Chancer i Østen. G. E. C. Gads Forlag. Kbh. 1951. 159 sider + ill. og landkort. Kr. 12,—.

Docent Alkjær er en alsidig mand, og hans forfatterskab rigt facetteret som personen. Nu debuterer han som rejsebogsforfatter — omend ikke helt i Hakon Mielches eller Aage Krarup Nielsens genre. »Chancer i Østen«'s indhold er overvejende af saglig natur, selv om der i det ydre intet spares for at vække nysgerrigheden; titel samt undertitel (»Nye markeder — nye muligheder for skandinaver«) skal nok få folk til at lave store øjne, og bogens omslag udstråler en farvepragt, der mageligt kan hamle op med papegøjerne i Zoologisk Have.

Bogen har 6 kapitler. Det første, »Chancer«, beskæftiger sig med Østens erhvervsstruktur m. v., specielt industrialiseringstendensen. I andet kapitel, »Planer«, næsten bedøves læseren med en endeløs opremsning af 2-, 3-, 4-, 5-, 6- o.s.v. årsplaner, projekter og udviklingsprogrammer, navne på organisationer, komiteer, råd og missioner, der udarbejder og forsøger at realisere disse planer etc. etc. Titlen på kapitel 3, »Eksport«, taler for sig selv, medens 4. kapitel — »Rejser« — i overensstemmelse med forfatterens særlige interesse og det tempo, der i det hele præger hans virksomhed, overvejende handler om flyvning; selv om han ikke helt overser skibe, moderne (men nok gammeldags) jernbanetog, oksekærrer, kameler, elefanter, cykeldrosker og rickshaws, synes dog — målt efter det sidetal, der tildeles de respektive rejsemidler — 82 % af alle rejser til, fra og i Østen at foregå pr. fly. Overskriften til 5. kapitel, »Levevilkår«, er at forstå som *de hvides* levevilkår i Østen. Endelig varter 6. kapitel op med forskellige spredte træk fra de enkelte lande, forfatteren har besøgt: Siam, Hongkong, Indiën, Israel og Ægypten.

»Chancer i Østen« er skrevet for et bredt publikum. Forfatteren gør næsten undskyldning herfor i forordet, hvor bogen betegnes som »kun et enkelt produkt, eller rettere et biprodukt af mine rejser«. Der er såmænd ingen grund til at skamme sig over paterniteten til dette lille populære værk. Men naturligvis skal det bedømmes efter hensigten. — Alvorlig talt: Ingen mennesker vil vel lade sig forlede til at starte et eksportforsøg på Østens markeder endsige rejse derud bare på grundlag af de oplysninger, en sådan bog giver. Hvad forfatteren har tænkt sig er at inspirere og vække interesse, specielt hos unge erhvervsfolk. Og det kan bogen tilfulde gøre. Man mærker virkelig et pust af Orienten og troperne, man aner lidt af den handelens romantik, som endnu — på godt og ondt — eksisterer derude, men som så mange andre steder er vejet for skematiseret, reguleret og ratio-

kreditten kvantitativt og kvalitativt, et spørgsmål, der følges op af Sveriges Riksbanks tidligere chef Ivar Rooth, der faldt i kampen mod de billige penge. For en dansk bankmand er det aktstykke, som direktør Ahrén fra Skandinaviska Banken leverer om de svenske bankers udlånspolitik vel nok det interessanteste. Man får her en mængde konkrete oplysninger statistisk underbygget.

Selv om det nok er de færreste, der føler trang til at læse bogen fra ende til anden, bør der levnes plads til den på boghylden.

Kr. Møller.

Ejler Alkjær: Chancer i Østen. G. E. C. Gads Forlag. Kbh. 1951. 159 sider + ill. og landkort. Kr. 12,—.

Docent Alkjær er en alsidig mand, og hans forfatterskab rigt facetteret som personen. Nu debuterer han som rejsebogsforfatter — omend ikke helt i Hakon Mielches eller Aage Krarup Nielsens genre. »Chancer i Østen«'s indhold er overvejende af saglig natur, selv om der i det ydre intet spares for at vække nysgerrigheden; titel samt undertitel (»Nye markeder — nye muligheder for skandinaver«) skal nok få folk til at lave store øjne, og bogens omslag udstråler en farvepragt, der mageligt kan hamle op med papegøjerne i Zoologisk Have.

Bogen har 6 kapitler. Det første, »Chancer«, beskæftiger sig med Østens erhvervsstruktur m. v., specielt industrialiseringstendensen. I andet kapitel, »Planer«, næsten bedøves læseren med en endeløs opremsning af 2-, 3-, 4-, 5-, 6- o.s.v. årsplaner, projekter og udviklingsprogrammer, navne på organisationer, komiteer, råd og missioner, der udarbejder og forsøger at realisere disse planer etc. etc. Titlen på kapitel 3, »Eksport«, taler for sig selv, medens 4. kapitel — »Rejser« — i overensstemmelse med forfatterens særlige interesse og det tempo, der i det hele præger hans virksomhed, overvejende handler om flyvning; selv om han ikke helt overser skibe, moderne (men nok gammeldags) jernbanetog, oksekærrer, kameler, elefanter, cykeldrosker og rickshaws, synes dog — målt efter det sidetal, der tildeles de respektive rejsemidler — 82 % af alle rejser til, fra og i Østen at foregå pr. fly. Overskriften til 5. kapitel, »Levevilkår«, er at forstå som *de hvides* levevilkår i Østen. Endelig varter 6. kapitel op med forskellige spredte træk fra de enkelte lande, forfatteren har besøgt: Siam, Hongkong, Indiën, Israel og Ægypten.

»Chancer i Østen« er skrevet for et bredt publikum. Forfatteren gør næsten undskyldning herfor i forordet, hvor bogen betegnes som »kun et enkelt produkt, eller rettere et biprodukt af mine rejser«. Der er såmænd ingen grund til at skamme sig over paterniteten til dette lille populære værk. Men naturligvis skal det bedømmes efter hensigten. — Alvorlig talt: Ingen mennesker vil vel lade sig forlede til at starte et eksportforsøg på Østens markeder endsige rejse derud bare på grundlag af de oplysninger, en sådan bog giver. Hvad forfatteren har tænkt sig er at inspirere og vække interesse, specielt hos unge erhvervsfolk. Og det kan bogen tilfulde gøre. Man mærker virkelig et pust af Orienten og troperne, man aner lidt af den handelens romantik, som endnu — på godt og ondt — eksisterer derude, men som så mange andre steder er vejet for skematiseret, reguleret og ratio-

naliseret vareekspedition. Der kan ikke være noget forkert i at vække eller styrke de unges udlængsel, og Alkjær forsømmer ikke at gøre opmærksom på vanskelighederne og farerne.

Det er svært at dømme om, hvorvidt bogens skildring er tilstrækkelig underbygget, og om forfatterens vurdering er korrekt og nøgtern. Bedømmelsen af chancerne i et land *må* nødvendigvis blive subjektiv, alene af den grund, at deres udnyttelse jo afhænger af manden. Selv om tiden var knap under Alkjærs rejser, og det var begrænset, hvor meget han kom omkring derude, så har han dog som »vidtberejst handelsforsker« de bedste forudsætninger for at suge mest muligt til sig og kritisk vurdere og sortere det sette og hørte.

Fremstillingsformen er, som man ville vente af en gammel, dreven skribent, letflydende og afvekslende. Indholdet er som sagt overvejende sagligt. Der er intet af den gængse rejselitteraturs beretninger om prægtige modtagelser hos rige maharajaher eller om besøg i opiums- eller andre lastens huler. Forfatteren kan end ikke — som andre af den seneste tids danske indiensfarere — fortælle om anfald af vilde elefanter i junglen, ja, hans liv synes knap nok på noget tidspunkt at have hængt i en tråd. Alligevel får Alkjær lejlighed til at fortælle mangt og meget, og der er skam også noget for husarerne. Man får at vide, at restauranter og natklubber er så temmelig ens hele jorden over (s. 104), at hvide kvinder har vanskeligt ved at blive gravide i tropeklimaet (s. 110), at Hongkong rimer på »how long« (s. 129), at orkestret på Great Eastern i Calcutta spiller melodien fra »Den tredje mand« og Jacob Gades tango *Jalousie* (s. 90) o. m. a. Og så er der billederne! Fotografier af elefanter på arbejde i urskoven, hellige køer på Calcuttas gader, nye kraftværker i Indien, kinesisk djunke ved Hongkong, forfatteren på en klostertrappe omgivet af buddhistmunke (hvilke munke for en uhildet beskuer rigtignok mest ligner 12—14 års ynglinge) og meget mere.

De der kan li' rejsebøger — og hvem kan ikke det — tager ikke fejl af »Chancer i Østen«. Den bog er værd at læse, hvad enten man for alvor vil og kan komme ud selv, eller man må nøjes med drømmen.

Ottomar Loff.